

ਪ੍ਰਯਾ ਤੋਂ ਗਲਾਂ ਤਕ

(14:6-20)

ਇਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੋਸਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ: ‘ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਵਤਾ ਮੰਨਿਆ। ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਤਾਇਆ। ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚਕਨਾ ਚੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।’ ਉਹਨੂੰ ਇਕ ਨੱਕਰ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਨੱਕਰ ਤਕ ਜਾਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਾਲ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਵਤੇ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਟ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਧਿਆਇ 14 ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਂ, ਜਦ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਗਲਾਤੀਆ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। 13:42-14:7 ਤੇ ਸਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕਉਨਿਉਮ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਉੱਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ਖੇਡੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਇਹ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ‘ਲੁਕਾਉਨੀਆ ਨਗਰ ਲੁਸਤ੍ਰਾ ਅਰ ਦਰਬੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਂਭ ਛਾਂਭ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਭੱਜ ਗਏ’ (ਆਇਤ 6)। ਪੰਫੂਲੀਆ, ਪਿਸਿਦੀਆ, ਅਤੇ ਲੁਕਾਉਨੀਆ ਗਲਾਤੀਆ ਦੇ ਉਪ ਜ਼ਿਲੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੇ ਗਲਾਤੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਿਸਿਦੀਆ ਕਰਕੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।¹ ਹੁਣ ਉਹ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਲੁਕਾਉਨੀਆ ਜ਼ਿਲੇ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿੱਕਲ ਪਏ। ‘ਲੁਕਾਉਨੀਆ’ ਦਾ ਰਫ਼ ਜਿਹਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਵੇਗਾ, ‘ਬਘਿਆੜ ਦੇਸ਼।’ ਪ੍ਰਯੁ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸੇਵਕ ਸਭਿਅ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਿੱਕਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਆਏ,² ਜੋ ਇਕੋਨਿਉਮ ਦੇ ਦੱਖਣ-ਦੱਖਣ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਅਠਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀਹ ਮੀਲ ਸੀ। ਲੁਸਤਰਾ, ਇਕ ਗੁਮਨਾਮ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਲੜਾਕੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਕ ਰੋਮੀ ਬਸਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਲੰਮੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਬੜੇ ਹੀ ਦਰਦਨਾਕ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ (ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਇਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ³) ਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖ ਕੇ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ...’ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ‘ਜੋ ਕੁਝ ਅੰਤਾਕੀਆ ਅਤੇ ਇਕੋਨਿਉਮ ਅਤੇ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਸੀ’ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:11)। ਕੁਰਿੰਥੁਸ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਨਾਂਅ ਲਿਖਦਿਆਂ ਉਹਨੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਉਸ ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਹੋਇਆ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:23-26) ਅਤੇ ਇਹ ਪਥਰਾਅ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਗਲਾਤੀਆ ਵਿਚ ਰਹਿਣ

ਵਾਲੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "... ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦੇਹੀ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਾਗਾਂ ਨੂੰ ਲਈ ਫਿਰਦਾ ਹਾਂ" (ਗਲਾਤੀਆਂ 6: 17)। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਦਾਗਾਂ' ਵਿਚ ਉਹ ਖਤਰਨਾਕ ਦਾਗ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਨੁਕੀਲੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਬਣੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗਾਲਾਂ ਤਕ ਸਹਿਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿਆ। ਇਹ ਪਾਠ ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਸਹਿਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਜੋ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਸਹਿਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਪਾਠ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਲਨਾਵਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਆਈਆਂ: ਜਿਵੇਂ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਾਰ, ਕਾਮਯਾਬੀ ਅਤੇ ਨਾਕਾਮਯਾਬੀ, ਮੰਜੂਰੀ ਅਤੇ ਨਾ ਮੰਜੂਰੀ। ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਮੈਂ 'ਪੂਜਾ' ਅਤੇ 'ਗਾਲਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਚੁਣੇ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਤਕਲੀਫ਼ ਆਉਣ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ।

ਕਾਮਯਾਬੀ (14:6, 7)

ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਾਕੀਆ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੇ। ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ (ਆਇਤ 6), ਉਹ 'ਉੱਥੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ' (ਆਇਤ 7)।

ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ (ਸਿਨਾਗੋਗ) ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ (16: 1; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:5), ਪਰ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਐਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭਵਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ।⁴ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ (ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਮੁਤਾਬਕ), ਇਸ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੈਦਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਫ਼ਾਟਕਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ, ਵੱਡਾ ਇਲਾਕਾ ਸੀ (ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦਾ ਸੀ)।

ਯਿਸੂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ, ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਬਰਕਤ ਪਾਈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ 'ਚੇਲਿਆਂ' ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ (14:20) ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ ਕਿ ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਬਣ ਗਈ (14:21, 23)।

ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਭੀੜ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਰਨਬਾਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਕਰਨ, ਜੇ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੈ! ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੁਨੀਆਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵੀ ਵਰ੍ਹਾ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਜੇ ਉਹਦਾ ਮਨ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੰਦਾ ਨਫ਼ਰਤ ਯੋਗ ਅਸਫ਼ਲਤਾ ਹੈ। ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ!

ਪੂਜਾ (14:8-18)

ਇਕ ਦਿਨ ਜਦ ਪੌਲੁਸ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ‘... ਇਕ ਮਨੁੱਖ ... ਬੈਠਾ ਸੀ ... ਉਸ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸੁਣਿਆ’⁵ (ਆਇਤਾਂ 8, 9)। ਇਸ ਆਦਮੀ ਬਾਰੇ ਲੂਕਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਬਲ ਸੀ ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੁਰਿਆ’ (ਆਇਤ 8)।⁶ ਅਧਿਆਇ 3 ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਲੰਗੜੇ ਮੰਗਤੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।⁷ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਮੰਗਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੰਗਤਾ ਵੀ ਹੋਵੇ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੰਗੜਾ ਆਦਮੀ ਧਿਆਨ ਲਾ ਕੇ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਵੱਲ ‘ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ’ ਵੇਖਿਆ⁸ ਕਿ ‘ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਹਚਾ ਹੈ’ (ਆਇਤ 9)। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਧਿਆਇ 3 ਵਾਲੇ ਲੰਗੜੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲੰਗੜੇ ਵਿਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਫ਼ਰਕ ਹੈ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਅਧਿਆਇ 3 ਵਾਲੇ ਮੰਗਤੇ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ (ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ⁹), ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਲੰਗੜੇ ਵਿਚ ‘ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਹਚਾ’ ਸੀ। ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 17:19, 20; ਮਰਕੁਸ 16:14, 17); ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਕਗਰਵੇ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਕਰਨਾ ਸੀ।’

ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ? ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਵਚਨ ਤੋਂ (14:9; ਰੋਮੀਆਂ 10:17)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਚੰਗਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ (10:38)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਸ ਚੰਗਾਈ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਬਲ ਬਣਾਇਆ ਸੀ (14:3)।

ਉਸ ਲੰਗੜੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ‘ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ’ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ, ਕਈ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦਾ ਅਰਥ ਜਿਸਮਾਨੀ ‘ਬਚਾਅ’ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ‘ਮੁਕਤੀ ਪਾਈ’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਚੰਗਾਈ ਪਾਈ’ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਆਤਮਾ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹⁰

ਪੌਲੁਸ ਰਸੂਲ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੰਗਾਈ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਲਿਖਤ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਾ ਹੈ, ਪਰ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਇਹ ਉਹਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੋਅਜ਼ਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ

ਰਸੂਲ ਸੀ ਅਤੇ ‘ਰਸੂਲ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ’ ਉਸ ਵਿਚ ਸਨ (2 ਕੁਰੰਥੀਆਂ 12:12)। ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਇਕ ਜਾਦੂਗਰ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ (13:11)। ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ‘ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਅਚਰਜ ਕੰਮ ਵਿਖਾਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਵਚਨ ਉੱਤੇ ਸਾਖੀ’ ਦਿੱਤੀ (14:3)। ਇਸ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੌਜੀ ਵਾਂਗ ਲਿਆ। ਭੀੜ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ‘ਉੱਚੀ ਦੇ ਕੇ ਬੋਲਿਆ’ (ਆਇਤ 10ੳ)। ਉਹ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਹੋਏ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਸ ਲੰਗੜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧਾ ਖੜਾ ਹੋ’ (ਆਇਤ 10ਅ)। ਜਦੋਂ ਪਤਰਸ ਨੇ ਉਸ ਮੰਗਤੇ ਨੂੰ ‘ਯਿਸੂ ਨਾਸਰੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਤੁਰ ਫਿਰ!’ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੇ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਉਠਾਇਆ ਸੀ (3:6, 7)। ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਭਰੇ ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਫੂਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫੌਰਨ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ‘ਉੱਛਲ ਕੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ’ (ਆਇਤ 10ੲ)!

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਇਕ ਮੋਅਜਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਖੁਦਾ ਦੇ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਦੂਤ ਸਨ। ਇਹਦੇ ਉਲਟ ਮੋਅਜਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਤੇਜਿਤ ਹੋਈ ਭੀੜ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਦੇਵਤਾ ਹਨ। ‘ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਵੇਖਿਆ’ (ਆਇਤ 11ੳ), ਤਾਂ ਉੱਤੇਜਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ‘ਲੁਕਾਉਨੀਆ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਭਈ ਦਿਓਤੇ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉੱਤੇਰੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਦਿਔਸ ... ਰੱਖਿਆ’¹¹ (ਆਇਤਾਂ 11ਅ, 12ੳ)। ਯੂਨਾਨੀ ਦੰਦ ਕਥਾਵਾਂ ਵਿਚ, ਦਿਔਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇਵਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਦਿਔਸ ਆਖਿਆ ਗਿਆ, ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰਦਾਇਕ ਲਗਦਾ ਸੀ (2 ਕੁਰੰਥੀਆਂ 10:10)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਨਾਉਂ ਹਰਮੇਸ ਰੱਖਿਆ ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਇਹ ਬਚਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਗੂ ਸੀ’ (ਆਇਤ 12ਅ)। ਯੂਨਾਨੀ ਦੰਦ ਕਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰਮੇਸ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਦੂਤ ਸੀ।¹² ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੌਲੁਸ¹³ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬੁਲਾਰਾ ਸੀ ਜੋ ਥੱਕਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਓਲੰਪਿਸ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਫੁਰਤੀਲੇ ਦੂਤ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਸੀ।

ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿ ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੇ ਕਿਉਂ ਉੱਛਲੇ, ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਅਨਪੜ੍ਹ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।¹⁴ ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ ਕਮੈਂਟਰੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿਚ ਰਿਚਰਡ ਓਸਟਰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦੰਦ ਕਥਾ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ:

ਦੰਦ ਕਥਾ ਯਾਦ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੁਪੀਟਰ (ਦਿਓਸ) ਅਤੇ ਮਰਕਰੀ (ਹਰਮੇਸ) ਕਿਵੇਂ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਫਰੂਗੀਆ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ (ਲੁਸਤਰਾ ਫਰੂਗੀਆ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ¹⁵) ਗਏ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਬਣਨ ਦੀ ਖਾਹਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਬਾਉਸਿਸ ਅਤੇ ਫਿਲੋਮੋਨ ਦੇ ਇਕ ਗਰੀਬ ਜੋੜੇ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣੇ ਬਗੈਰ ਕਿ ਉਹ ਦੇਵਤਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿਚ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ [ਪਰਲੋ] ਵਿਚ ਨਾਸ ਹੋ ਗਏ।

ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਮੁੜ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਧੂਮ ਧੜੱਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ!

ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਉੱਤੇਜਿਤ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿਓਸ ਲੁਸਤਰਾ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਦੇਵਤਾ ਸੀ। ਜਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹੀ, ਸਥਾਨਕ ਪੁਰੋਹਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲੱਭਣ ਲਈ ਕਿਤੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ‘ਦਿਓਸ ਦਾ ਮੰਦਰ ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ¹⁶ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਬਲਦ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਰ ਫਾਟਕਾਂ ਕੋਲ ਲਿਆ¹⁷ ਕੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰੇ’ (ਆਇਤ 13)। ਬਲੀਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਲਦਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧੌਣਾਂ ਵਿਚ¹⁸ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਰ¹⁹ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਪਕਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਧਾ। ਲੋਕ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਾਣ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਜਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੀ ਥਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਮੈਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਦੇ? ਭਲਾ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ? ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਦੇਵਤਾ’ ਕਹੇ ਜਾਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੰਨ ਲਿਆ।²⁰ ਇਹ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਨ ਲੈਣਗੇ।’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰਕ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ‘ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੱਥੋਂ ਗੁਆ ਦੇਈਏ।’

ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਭਾਲਿਆ। ਸਗੋਂ ‘ਜਾਂ ਬਰਨਬਾਸ ਅਰ ਪੌਲੁਸ²¹ ਰਸੂਲਾਂ²² ਨੇ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਪਾੜੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਦੌੜੇ’ (ਆਇਤ 14)। ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੇ ‘ਇਹ ਸੁਣਿਆ’ ਕਿਵੇਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ²³ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨੂੰ ਬਲਦ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਦੇ ਝੱਟ

ਬਾਅਦ ਉਹ ਉੱਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਦ ਤਕ ਭੀੜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਬਲੀਦਾਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ।²⁴

ਪਰ, ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਬਰਾ ਕੇ ‘ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਪਾੜੇ।’ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜਨਾ ਸੋਗ ਅਤੇ ਘਬਰਾਹਟ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਪਰਾਚੀਨ ਯਹੂਦੀ ਢੰਗ ਸੀ।²⁵ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਗਲੇ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਪਾੜਦੇ ਹੋਏ, ਛਾਤੀ ਵਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਦਿਲ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਮੈਕਗਰਵੇ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜਨ ਦਾ ਢੰਗ ... ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ... ਇੱਥੇ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ [ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ] ਅਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।²⁶

ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜਨ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਾਬਾਸ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਭੀੜ ਵੱਲ ਨੂੰ ਡਿੱਗੇ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ:

... ਹੇ ਪੁਰਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਾਹਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਅਸੀਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗੂੰ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਭੋਗਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਹਾਂ²⁷ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ²⁸ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰਥੀਆਂ ਗੱਲਾਂ [ਭਾਵ, ਮੂਰਤੀਆਂ²⁹] ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਕੇ ਜੀਉਂਦੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ³⁰ ਦੀ ਵੱਲ ਮੁੜੋ³¹ ਜਿਹਨੇ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਬਣਾਇਆ³² (ਆਇਤਾਂ 14ਅ, 15)।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਭੀੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਣ। ਯਾਨੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੋਂ ਯਾਨੀ ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਬੇਜਾਨ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਜੀਉਂਦੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਵੱਲ ਮੋੜਨ ਆਏ ਹਾਂ!’

15 ਤੋਂ 17 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ‘ਕਿਸੇ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਸਰੋਤੇ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਲਿਖਤ ਉਪਦੇਸ਼’ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਯਕੀਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਾਬਾਸ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਹੋਵੇ!³³ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਅਥੇਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਭੀੜ ਨੂੰ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:22-31)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਇਦ ਇਹ ਅਧਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਬਰਨਾਬਾਸ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਸਰੋਤਿਆਂ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਪਹੁੰਚੇ।

ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ, ਨਾ ਕਿ ਉੱਥੋਂ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਆਪ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਜਦ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਿਸਦੀਆ ਦੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਭਵਨ (ਸਿਨਾਗੋਗ) ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਸੀ (13: 16-41)। ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ, ਉਹਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਲਿਖਤ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹਨੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਮੁਕਾਸ਼ਫੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਸੀ।³⁴ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੇ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ ਗੁੱਥੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੀੜ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵੇਖ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਭਾਵ ‘‘ਜਿਹਨੇ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ ਬਣਾਇਆ’’ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘‘ਉਸ ਨੇ ਅਗਲਿਆਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਦਿੱਤਾ’’ (ਆਇਤ 16; ਵੇਖੋ 17:30)। ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਸਭ ਦੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਰਤੀਪੂਜਾ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 1: 18-32)। ਸਗੋਂ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘‘ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸਾਖੀ ਨਾ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਨੇ ਭਲਾ ਕੀਤਾ ਅਰ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਵਰਖਾ ਅਤੇ ਫਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਤੁਹਾਡਿਆਂ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਕੀਤਾ’’ (ਆਇਤ 17)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਲਿਖਤ ਨਾ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜੋ ਬਰਕਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ (ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਰਿਸ਼, ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਾਧਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਖਾਣਾ) ਉਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਸੱਚੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ (ਰੋਮੀਆਂ 1: 19, 20)।³⁵

ਭੀੜ ਨੂੰ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਦੇ ਤਰਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਆਇਤ 18 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸਾਂ-ਮਸਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾ ਕਰਨ।’’ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ! ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਹ ਸਮਝ ਤਾਂ ਆ ਹੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭੀੜ ਸਮਝੋ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉੱਥੋਂ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ ਵੀ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਹੈਰਾਨੀ ਵਿਚ ਖੜਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਪਾਏ ਦੋ ਵੱਡੇ ਬਲਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।³⁶ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ‘‘ਦੇਵਤੇ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉੱਤਰੇ ਹਨ,’’ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉੱਥੋਂ ਧੌਣ ਸੁੱਟ ਕੇ ਨਿੱਕਲਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੱਗੇ ਹੋਏ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ।

ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਨ ਪਾਏ ਹੋਏ ਦਾਸਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਚਲਾਕੀ ਭਰਿਆ ਫੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਹੋਣ ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; ਉਹਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਉਹ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਮਝਣ ਲੱਗੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਵੀ ਲਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪਰਾਇਆ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਮੁੱਲ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਪੌਲਸ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਰਨਬਾਸ ਵਾਂਗ ਦਿਓਸ ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਲੋਭ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਤਾਂ ਵੀ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਓ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖੀਏ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਦੀ ਕੀਮਤ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇ।

ਗਾਲ (14:19, 20)

ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ‘‘ਕਈ ਯਹੂਦੀ ਅੰਤਾਕੀਆ ਅਰ ਇਕੋਨਿਉਮ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਆਏ ...’’ (ਆਇਤ 19ਓ)। ਮੇਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਸਫ਼ਲਤਾ³⁷ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੁਰਖ ਸਨ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਨ, ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਜੇ ਵੀ ਭੜਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿੱਚੋਂ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ ਰਚੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹੀ ਯਹੂਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਲਈ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ।³⁸ (ਅੰਤਾਕੀਆ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੀਲ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ!) ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਸੌਲਸ ਹੁਣ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ!

ਆਇਤ 19 ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘‘ਕਈ ... ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ’’ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।³⁹ ਮੈਕਗਰਵੇ ਦਾ ਸੁਝਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਠ ਅਤੇ ਅਧੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ:

ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਵਤਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੌਣ ਹਨ। ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਵਿਚ ਆਣ ਕੇ ਐਨਾ ਨੀਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ... ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਭ ਯਹੂਦੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਨੇ ਉੱਠ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਇਕੋਨਿਉਮ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਖੀ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਇਹ ਚੋਰਾਂ ਵਾਂਗ ਭੱਜ ਕੇ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਨਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇਜਾਜ਼ਤ

ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਦੂਗਰੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਅਚੰਭੇ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਭ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਆਖਰੀ ਤਰਕ ਨਾਲ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦ ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਦੇਵਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੇ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਤਾਕਤਾਂ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੈਭੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉੱਤੇਜਿਤ ਭੀੜ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲੱਗ ਪਏ।⁴⁰ ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਰਨਾਬਾਸ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਲਿਬਾਸ ਕਾਰਣ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਸਮਝਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਤਾਕੀਆ ਅਤੇ ਇਕੁਨਿਉਮ ਵਿਚ ਆਏ ਯਹੂਦੀ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵਕਤ ਉਹ ਬਚ ਨਿੱਕਲਿਆ ਸੀ (14:5, 6)। ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖੀਘਰ ਪੱਥਰ ਉਹਦੇ ਵੱਲ ਸੁਟ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਘੇਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।⁴¹

ਜਦ ਪੱਥਰ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਚੀਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਹੱਡਿਆਂ ਹਿਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇਕ ਨਜ਼ਾਰਾ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦ ਉਹਨੇ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਦੀ ਦੇਹ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਨ ਨੂੰ ਲਤਾੜਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ, ‘‘ਮੇਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਦੁੱਖਦਾਈ ਹੈ। ਪਰ ਕਿੰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਵੀ।’’

ਆਖ਼ਰ, ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਫਿੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸਰੀਰ ਲਹੂ ਦੇ ਛੱਪੜ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਧੂੜ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਟੇਏ ਟਿੱਬਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਤੇ ਘਸੀਟਦਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਹਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਖਿੱਚਦਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਥਾਂ ਲੈ ਆਏ। ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਲਾਂ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਦਾਵਤ ਹੋਣ ਲਈ ਉਹਦੀ ਦੇਹ ਸੁਟ ਦਿੱਤੀ। ਆਇਤ 19 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘‘ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹਨੂੰ ਘਸੀਟ ਕੇ ਨਗਰੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਗਏ।’’

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨਾਲ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜੋ ਤਦ ਤਕ ਤੁਹਾਡੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਦ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਘੋਲਿਆ; ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਗਾਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ‘‘ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ’’ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ‘‘ਘਸੀਟ ਦਿੱਤਾ’’ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਅੱਗੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਵੇਖੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਬਦਸਲੂਕੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗਏ

ਅਤੇ ਪੌਲਸ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ।⁴² ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਐਨਾ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਚੇਲੇ ਉਹਦੇ ਚੁਫੇਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ’’ (ਆਇਤ 20ੳ)। ਉਹਦੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੂਕਾ ਨੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲੋਈਸ ਨਾਂਅ ਦੀ ਨਾਨੀ ਅਤੇ ਯੂਨੀਕਾ ਨਾਂਅ ਦੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨਾਂਅ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਹੋਵੇ।⁴³ ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ, ‘‘ਮੈਂ ... ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿਚ ਨਿੱਤ ਤੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਕੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਤੇਰੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਲੋਚਦਾ ਹਾਂ ...’’ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:3, 4)। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ⁴⁴ ਤੋਂ ਉਹਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਨਾਇਕ ਦੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਭਰੀ ਅਤੇ ਮਾਰੀ ਕੁੱਟੀ ਦੇਹ ਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਪੌਲਸ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਭਲਾ ਪੌਲਸ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਦਿੱਤਾ? ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦ ਪੌਲਸ ‘‘ਤੀਜੇ ਅਕਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਅਚਾਣਕ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ’’ ਸੀ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:2)। ਉਹਦਾ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ, ਇਹੀ ਆਦਮੀ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੇ ਸੀ, ਸੱਠ ਮੀਲ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਕਲ ਪਿਆ!

ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਆਉਣ ਬਾਅਦ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਆਇਤ 20 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਨਗਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ...।’’⁴⁵ ਨਗਰ ਵਿਚ? ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਨ! ਉੱਥੇ ਹੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ! ਪੌਲਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਕੋਲ ਕੁਝ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਵਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ:

ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਦਾ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਦਾ ਆਤਮਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਾਖੀ ਤੋਂ ਨਾ ਸ਼ਰਮਾਈਂ, ਨਾ ਮੈਥੋਂ ਜੋ ਉਹ ਦਾ ਬੰਧੂਆ ਹਾਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਲਈ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਹੋਵੀਂ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:7, 8)।

ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੌਲਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।

ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੌਲਸ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਧੋਂਦੇ ਅਤੇ ਮਲ੍ਹਮ ਪੱਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਦੇ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਰਾਤ ਭਰ ਉਹਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਜਦ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦਲੇਰੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ।⁴⁶ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ, ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਦਲੇਰੀ ਪਾ ਕੇ ਪੌਲਸ ਬਰਨਾਬਾਸ ਨਾਲ ਦੱਖਣ ਪੂਰਬ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਲਈ ਦਰਬੇ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਨਗਰ

ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਿਆ (ਆਇਤ 20੯)।

ਪਾਠ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਰਾਹ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਪਹਿਲਾ, ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲਣ ਤੇ ਘਮੰਡੀ ਹੋ ਕੇ ਕੌੜਾ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜਾ, ਉਹਨੇ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਕੀਤਾ। ਤੀਜਾ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਿਹਾ; ਉਹਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਚੌਥਾ, ਉਹਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸਮਤ ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ; ਉਹ ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਵਾਂ, ਉਹਨੇ ਉਸ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਖੁਦਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਿਹਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ‘ਸਤਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਸਹਿਣ’ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਜੋ ‘ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ [ਉਹਦੇ] ਤੇ ਪਿਆ ਸੀ,’ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ’ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3: 11)। ਇੱਥੇ ਹਰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਲਈ ਸਬਕ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬੁਰਾਈ ਆਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਹਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।

ਸਾਰ

ਮੈਂ ਅਜੇ ਉਸ ‘ਭੇਤ’ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਸ ਵਡਿਆਈ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿਵੇਂ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਭਲਾਈ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੇਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਜੋ ਲੁਸਤਰਾ ਅਤੇ ਗਲਾਤੀਆ ਦੇ ਹੋਰ ਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਭੇਤ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਮੈਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹਾਂ ਪਰ ਹੁਣ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜੀਉਂਦਾ ਸਗੋਂ ਮਸੀਹ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜਿਹੜਾ ਜੀਵਨ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਭੋਗਦਾ ਹਾਂ ਸੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਭੋਗਦਾ ਹਾਂ ਜਿਹ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤਾ’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 2:20)। ਪੌਲਸ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਮਸੀਹ ਉਸ ਵਿਚ ਜੀ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਮੇਰੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਕੇ ਉਹਨੂੰ ਘਮੰਡੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ; ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਕਰਕੇ ਉਹਦੀ ਗੌਰਤ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਤਜਰਬਾ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬੁਲਦੇ ਪਾਓ, ਤਾਂ ਗਲਾਤੀਆਂ 2:20 ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਲਿਖ ਲਓ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਓ। ਜਦ ਤਕ ਪੌਲਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਦ ਤਕ ਉਹਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹੋ।

ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਖੁਦਾ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੇ ਕਿ ਅਸਲੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਉਹਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਦੌਲਤ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਉਹਦੀ

ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਤਾਰੀਫ਼ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਬੇਅਸਰ ਰਹੀਏ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਕੁਨਿਉਮ ਪਿਸਿਦੀਆ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਸੀ; ਅੰਤਾਕੀਆ ਪਿਸਿਦੀਆ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ²‘ਪੌਲਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਯਾਤਰਾ’ ਵਾਲਾ ਨਕਸ਼ਾ ਵੇਖੋ। ³ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 16: 1, 2 ‘ਇਕ ਟੀਮ-ਅਤੇ ਵੱਧ’ ਵੇਖੋ। ⁴ਪੁਰਬਨਾ ਭਵਨ ਜਾਂ ਸਮਾਜ (ਸਿਨਾਗੋਗ) ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸ ਯਹੂਦੀ ਪੁਰਖ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ⁵ਆਇਤ 9 ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ‘ਗੱਲਾਂ’ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਬਚਾਏ ਆਮ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੰਗੜੇ ਆਦਮੀ ਨੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ। ⁶ਇਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮਨੋਦੈਹਿਕ ਰੋਗੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। *ਟਰੁੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ* ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, 1’ ਵਿਚ ਸਫ਼ਾ 108 ਤੇ ‘ਚੰਗਿਆਈ ਦੀ ਇਕ ਘਟਨਾ’ ਵਿਚ ਮਨੋਦੈਹਿਕ ਰੋਗ ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ। ⁷ਚੰਗਾਈ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਕਾਰਣ ਕਈ ਲੋਕ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕ ਹੀ ਘਟਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਕੋਲ ਵੀ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਪਤਰਸ ਕੋਲ ਸਨ, ਆਰੰਭਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਪਰ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੂਕਾ ਦੇ ਮਕਸਦਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਪੌਲਸ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਤਰਸ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਮਕਸਦ ਅਸਲ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਨਾ ਕਿ ਮਨਘੜਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ। ⁸ਲੂਕਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਤਮਾ ਵਿਚ ਹੋ ਕੇ ਝਾਕਿਆ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲੰਗੜੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ⁹*ਟਰੁੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ* ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, 1’ ਦੇ ਪਾਠ ‘ਚੰਗਿਆਈ ਦੀ ਇਕ ਘਟਨਾ’ ਵਿਚ 3: 3-5 ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ। ¹⁰*ਟਰੁੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ* ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ, 1’ ਵਿਚ ਸਫ਼ਾ 120 ਤੇ ‘ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ’ ਪਾਠ ਵਿਚ 4: 10, 12 ਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ।

¹¹ਪੁਰਾਤਤਵ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਲੋਕ ਦਿਅੋਸ ਅਤੇ ਹਰਮੇਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਤੀਨੀ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਜਾਏ ਯੂਨਾਨੀ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ¹²ਹਰਮੇਸ (ਜਾਂ ਮਰਕਰੀ) ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਦੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੰਭਾਂ ਸਣੇ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਹਰਮੇਸ ਨੂੰ ‘ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ’ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਭਾਵ ਜੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਕਿ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ। ‘ਹਰਮਿਨਿਉਟਿਕਸ’ ‘ਟੀਕਾਸ਼ਾਸਤਰ’ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ¹³ਬਰਨਬਾਸ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਾਲ, ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੌਲਸ ਦੇ ਰੂਪ ਬਾਰੇ ਮੁਢਲੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ¹⁴ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਭੀੜ ਨਾਲ ਮਿਲਾਂਗੇ ਜਿਸ ਨੇ ਪੌਲਸ ਬਾਰੇ ਇਹੀ ਨਿਜੋੜ ਕੱਢਿਆ (28: 1-6)। ¹⁵ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਪੁਰੁਗਿਆ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਕਤ, ਲੁਸਤਰਾ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਗਲਾਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ¹⁶ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਖੰਡਰ ਪਰਾਚੀਨ ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਥਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਇਵੇਂ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ¹⁷ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ‘ਫ਼ਾਟਕ’ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਫ਼ਾਟਕਾਂ ਨੂੰ, ਹੈਕਲ ਦੇ ਫ਼ਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਫ਼ਾਟਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ¹⁸ਇਹ ਹਾਰ ਉੱਨ ਜਾਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵੀ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ¹⁹ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਵੇਦੀਆਂ ਤੇ ਨੱਕਾਸੀ ਵੇਖੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਲਦਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਪਾਏ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ²⁰ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਆਦਮੀ ਭਾਵ ਹੈਰੋਦੇਸ ਅਰਿਪ੍ਰੋਪਾ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਅਸੀਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 12 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਾਂ।

²¹ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13: 13 ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਜਦ ਲੂਕਾ ਨੇ ਪਹਿਲੇ 'ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਸਾਥੀ' ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਰਨਬਾਸ ਦਾ ਨਾਂ ਉਹਨੇ ਪੌਲਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ। ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਰਣ ਇੱਥੇ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਭੀੜ ਨੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਦਿਅੋਸ ਯਾਨੀ ਯੂਨਾਨੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਹਿ ਕੇ ਪਹਿਲ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ²²ਆਇਤ 4 ਵਾਂਗ ਇੱਥੇ ਵੀ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਰਥਾਤ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਲਈ 'ਰਸੂਲਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 14 ਵਿਚ ਇਹੀ ਦੋ ਹਵਾਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲੂਕਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ 'ਰਸੂਲਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ। ²³ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲ ਇਵੇਂ ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੂਕਾ ਨੇ ਲੁਕਾਉਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੂਕਾ ਨੇ ਹੋਰ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਮੇਰਾ ਖ਼ਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14: 18) ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਨ ਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਸੀ। ²⁴'ਫ਼ਾਟਕਾਂ' (ਆਇਤ 13) ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਮੁੜ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਭੀੜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਲੱਭ ਲਿਆ। ²⁵ਇਹ ਰਵਾਇਤ ਯਾਕੂਬ ਜਿਨੀ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ (ਉਤਪਤ 37:29-34)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26:65. ²⁶ਵੇਖੋ ਯੋਏਲ 2: 13. ²⁷ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 10:26. ²⁸ਹੁਣ ਲਈ 'ਖ਼ੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ' ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਰਦਾ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੀਉਂਦੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ 'ਇੰਜੀਲ' ਸੁਣਾਉਣੀ ਸੀ। ²⁹ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਮੂਰਤੀਆਂ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ 'ਕੂੜ' ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 31:6; ਯੋਨਾ 2: 8)। 'ਵਿਰਥਾ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ 'ਖਾਲੀ' ਜਾਂ 'ਬੇਕਾਰ।' ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਲਈ, ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 44:9-20. ³⁰1 ਬੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:9.

³¹ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3: 19. ³²ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17:26. ³³ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਪਾਠ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿਚ, ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਪੌਲਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਲੂਕਾ ਨੇ ਪੌਲਸ ਦੇ ਪੰਜ ਉਪਦੇਸ਼ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ 5 ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ। ³⁴ਟਰੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ³⁵ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੀ ਤਾਂ ਪੌਲਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਅਤੀਤ (ਕੁਦਰਤ) ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਲੈ ਮੌਜੂਦਾ (ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀ ਉੱਠੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ) ਗਵਾਹੀਆਂ ਤਕ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ³⁶'ਬਲਦਾਂ' ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਵਚਨ ਵਿਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਬਲਦ ਸਨ। ³⁷ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੁਸਤਰਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਨੂੰ ਦੇਵਤਾ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਹੈ। ³⁸ਕਈਆਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਇਕੁਨਿਉਮ ਅਤੇ ਅੰਤਾਕੀਆ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਸਨ ਜੋ ਲੁਸਤਰਾ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਣ ਆਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਬਰਨਬਾਸ ਉੱਥੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 17: 13 ਵਿਚ ਵੇਖਾਂਗੇ। ³⁹ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਦ ਭੀੜ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੀ ਕਰਦੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਗਈ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਲੂਕਾ 4:22, 28)। ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਉਹ ਭੀੜ ਹੈ ਜੋ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 'ਹੋਸੈਨਾ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ 'ਉਹਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦਿਓ' ਦੀ ਡੰਡ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕ੍ਰਿਸਤ 23:2 ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ⁴⁰ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਬਰਨਬਾਸ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੌਲਸ ਤੇ ਪਥਰਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਠ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕ ਸੰਭਾਵਤ ਕਾਰਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਾਨ ਹੋਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਲਸ ਤਾਂ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਪਰ ਬਰਨਬਾਸ ਨਹੀਂ।

⁴¹ਪਥਰਾਅ ਕਰਨਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਢੰਗ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਭੀੜ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਸੌਲਸ ਨੂੰ ਪਥਰਾਅ ਲਈ ਨਗਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਬਰੀਕੀਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਸੀ (7: 58)। ⁴²ਸ਼ਾਇਦ ਬਰਨਬਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ⁴³ਸਪਸ਼ਟ

ਤੌਰ ਤੇ, ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਪੌਲਸ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਮਸੀਹੀ ਬਣਿਆ ਸੀ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:2)। ਪੌਲਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ (16: 1, 2), ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਉਹ ਪੌਲਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਮਸੀਹੀ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਓਸੇ ਸਮੇਂ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਨਾਨੀ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।⁴⁴ ਮੈਕਗਰਵੇ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੀ ਉਮਰ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।⁴⁵ ਦ ਵੈਸਟਰਨ ਟੈਕਸਟ (ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਉਹ ਅਨੁਵਾਦ ਜੋ ਰੋਮ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ) ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਨਗਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਗਿਆ।⁴⁶ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲਸ ਰਾਤ ਨੂੰ ਯੂਨੀਕੋ ਦੇ ਘਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਲੂਕਾ 4:22, 28)। ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਉਹ ਭੀੜ ਹੈ ਜੋ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 'ਹੋਸੇਨਾ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ 'ਉਹਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦਿਓ' ਦੀ ਡੰਡ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕ੍ਰਿਸਤ 23:2 ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

© 2009 Truth for Today